

Fő a fejünk

A Mikroszkóp színpad új műsora

Amióta Komlós János külön bejáratú véleményével felvonult az operettszínház melletti Rátkai-művészklub tőzszomszédságába, kevesebbet hallat magáról egyéb fórumokon. Persze korántsem azért, mert továbbra sincs véleménye az érem harmadik oldaláról, sőt, éppen ellenkezőleg: elég erősen érezte magát, hogy fanyarkásan villogó szillogizmusait — szablyából kivont kardként — egész társulatával suhogtassa. A társadalmi-politikai szatíra vitathatatlanul erős, sajátos, kifejezetten rá szabott fegyverével veszi célba nemcsak a mindennapi élet magamutogató lótlátlait, hanem az álarcba bújt, tetszetősen kódosított sémák, szokások, magatartások, erkölcsi visszasságok sebezhető pontjait.

Mikroszkóp-színházának legfrissebb hajtása egy bevallottan „naponta változó politikai szatíra”, *Fő a fejünk* — címmel. Micsoda ostoba hóbörgés! — legyintett valaki elhamarkodott előítélettel, miután kibámészkodta a Nagymező utcai plakátot, s úgy döntött, nem vált jegyet ilyesmire. (Nem is kapott volna egykönnyen!) De Komlós elcáinál nem árt odafigyelni a kétkedőkre. Egyszerűen arról van szó, hogy közönségét egyfajta kritikai szemüveg, vagy ha tetszik amolyan gulliver-gyártmányú mikroszkóp mögé állítja, melynek dioptriáját bravúrosan szabályozza, ami olykor meglepetést okoz. Minek tagadni, a dogmatikus hajlamos benne politikailag veszélyes játékok tetten-érni, s néhányan kajánkodva figyelik, vajon mi mindent vezet be ezzel az expozícióval: „színházunkban megszoktuk, hogy őszintén beszéljünk”. Semmi többet, mint nyugodt lelkiismeretű őszinteséget. A komlósiadák ostorcsapásai valós fonákosságokon, napi bosszúságokon csattannak, törheggel szurkálják a bürokrácia kötélsomóit, s nem görbe, sima tükröt tartanak hivatalok alagútjai, brossúrák dossziéi elé.

Nikolényi István

Előregyártott elemekből

Öt- és tízszintes házak épülnek Szegeden

A legégetőbb és a legnehezebb: egyre több lakást építeni. Szeged város párt- és tanácsi vezetői mindent megtekinttek és megtesznek annak érdekében, hogy lakásépítési programunkat teljesíteni tudjuk. A harmadik ötéves terv időszakára előirányzott lakások megvalósítását azonban kétséggel tette az alacsony és meghatározott építőipari kapacitás. A következő években házgyárat építenek Szegeden, de annak a produktuma csak a negyedik ötéves terv idején jelentkezik lakóházakban. A kérdés valahogy így hangzott: mi legyen addig? Ekkor született meg a város vezetőinek az elhatározása, hogy a Dunaújvárosi Épületelemgyártól vásárolnak előre gyártott lakásokat, mintegy 1400-at.

A lehetőségek keresése közben a dunaiújvárosi előre gyártott elemek látszottak a legjobbnak. A város vezetői szakemberek kíséretében a helyszínen megtekintették az előre gyártott elemekből felépített házakat és sikeres tárgyalásokat folytattak az

épütelelemgyár vezetőivel, valamint az építőipari tárca illetékeseivel. A kivitelező és a tervező vállalatok megkezdtek az „adaptálást” és alkalmasnak tartják az előre gyártott elemekből készült házak felépítését Szegeden. A terv szerint mind az 1400 lakást a szegedi Tarjántelepen építenék fel, s emiatt nem szükséges alapvető változtatásokat végezni a már elkészített városnegyed beépítési tervén. A lakások egyébként igen korszerűek és teljesen összkomfortosak, két- és háromszobásak, központi fűtéssel és sok beépített berendezéssel.

Nem is pontos a kifejezés, hiszen ilyen elemekkel már nem építkezés folyik, hanem összeszerelés. Dunaújvárosban — a képen is látható ötemeletes házakat — 30–40 nap alatt „rakták” össze. A lakáselemek kívül is, belül is vakoltak, sőt a konyha, a fürdőszoba és a WC egy terelemben van elhelyezve, beépítve a fürdőkád és a konyha teljes felszerelése.

A tervezett mintegy 1400

lakást 1969-ben és 1970-ben építenék fel a Tarjántelepen. A beruházó a városi tanács, kivitelező a Csongrád megyei Építőipari Vállalat, a tervező pedig a Szegedi Tervező Vállalat. Az előkészítés gyors ütemben folyik. Valószínű, hogy a szép öt- és tízszintes épületek jól illeszkednek majd a kialakuló új városnegyed képébe.

Gyógyszer-segély Jemenbe

A Magyar Vöröskereszt a Nemzetközi Vöröskereszt bizottság felhívására a Jemenben lezajlott harci cselekmények sebesültjeinek ellátására gyógyszerkezelő és gyógyászati eszközökből álló segélyszállítmányt indított útnak repülőgépen a Jemeni Arab Köztársaságba.

Magyar — jugoszláv együttműködés

Aláírták Belgrádban a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság kulturális együttműködéséről szóló két-éves munkatervet, amely a két ország oktatási és kulturális intézményeinek együttműködését szabályozza. A munkatervet magyar részről dr. Rosta Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének ügyvezető elnöke, jugoszláv részről Dusan Popovics, a Vajdasági Autonóm Tartomány végrehajtó tanácsa művelődésügyi és kulturális tanácsának elnöke írta alá.

Pártnapok Szegeden

Április 16-án, kedden a Belvárosi I. párt-alapszervezetnél (Victor Hugo u. 5. pártszervezet helyiségében) 17 órakor, előadó: Perjesi László.

Április 17-én, szerdán a Szegedi Rendelőintézet dolgozóinak részére (Lenin krt. 97. kultúrterem) 14.30 órakor, előadó: dr. Dudás Béla, a Nivó Falipari és Játékkészítő Kft. dolgozóinak (Rókusi kft. 22. ebédhelyiségében) 14.30 órakor, előadó: Dani János; a József Attila Tudományegyetem dolgozóinak (Auditorium, Maxim. Ady tér) 15 órakor, előadó: Siklós János; a Szegedi Tanárképző Főiskola dolgozóinak (Április 4. útja 6. díszterem) 15 órakor, előadó: Szabó G. László; a Móra Ferenc Tsz. dolgozóinak részére (Bozsai u. 5. központi irodában) 16 órakor, előadó: Jánosi László; az Új Elet Tsz. dolgozóinak (Mihálytelek, művelődési otthonban) 19 órakor, előadó: Árendás György.

Április 18-án, csütörtökön a Haladás Tsz. dolgozóinak részére (Bánkert u. 119. központi kultúrteremben) 19 órakor, előadó: Nagy Pál; a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat dolgozóinak (örleményesmagolói üzemszécsében) 14 órakor, előadó: Kovács János; a Szegedi Tömegcikk Kft. dolgozóinak részére (Zakány u. 44. gépteremben) 14 órakor, előadó: Prágai Tibor; a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat Középonti Gyára dolgozóinak (Alsóikikötő sor 6. kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: Ágoston László; a Magyar Kábelművek szegedi gyáregységének dolgozóinak (Húszár u. 1. kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: dr. Komocsi Mihály; a szegedi textilművek dolgozóinak részére (Tolbuhin sgt. 87. kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: dr. Biczó György; a Gyufaipari Vállalat szegedi telepe dolgozóinak (Bakay Nándor u. 7-9., kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: dr. Veres József; a Tisza Bútoripari Vállalat III. sz. Gyáregysége dolgozóinak (Lenin krt. 25. ebédteremben) 14.30 órakor, előadó: Árnus István; a Ládaiipari Vállalat 5. sz. telepe dolgozóinak részére (Csanádi u. 1-3., kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: dr. Komáromi László; a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet dolgozóinak (Alsóikikötő sor 5. tanácsteremben) 15 órakor, előadó: dr. Zsarnóczai Sándor; a Szegedi Ecset- és Seprűgyár dolgozóinak részére (Cserny Mihály u. 33.) 15 órakor, előadó: Sipos Géza; a Fémfeldolgozó és Fémmechanikai Vállalat dolgozóinak (Földvári u. 2. Belvárosi II. pártszervezet helyiségében) 15 órakor, előadó: Ozvald Imre; a Szegedi Nyomda Vállalat dolgozóinak részére (Bajcsy-Zsilinszky u. 23. kultúrteremben) 15 órakor, előadó: Leipniker Péter; a Szegedi Közlekedési Vállalat dolgozóinak (Pulcz u. 2. oktatóteremben) 15 órakor, előadó: Telkes György; a Csongrád megyei Állami Erdőgazdaság dolgozóinak részére (Gvapjas Pál u. 3., központban) 15 órakor, elő-

adó: Havasi Zoltán; a Csongrád megyei Husipari Vállalat dolgozóinak (Maros u., szalámigyar ebédteremben) 15.30 órakor, előadó: Csakmag György; az Országos Idegenforgalmi Szálloda és Étterem Vállalat Hungaria Szálló dolgozóinak részére (a Hungaria rózsaszín termében) 16 órakor, előadó: Diós József; a Rostikikészítő Vállalat Középonti dolgozóinak (a Szegedi Építőipari Vállalat Dani utcai kultúrterében) 16.15 órakor, előadó: Zombori János; az Alföldi Kőolajfúrási Üzem dolgozóinak részére (Dorozsmai út 75., ebédteremben) 16.30 órakor, előadó: Czifra Pál; a Magyar Nemzeti Bank Csongrád megyei Igazgatósága dolgozóinak részére (Vár utcai kultúrteremben) 16.30 órakor, előadó: Papdi József; az újszegedi pártszervezetben 18 órakor, előadó: Ozvald Imre; az Alföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat Csongrád Üzemegysége dolgozóinak (Algyó, 2. üzemegységben) 18 órakor, előadó: Kovács Attila.

Április 19-én, pénteken a Felsővárosi párt-alapszervezetben (a pártszervezet helyiségében) 17 órakor, előadó: dr. Kovács Lajos; a Pannónia Szőrmekontekció III. sz. Gyáregysége dolgozóinak (Mikszáth Kálmán u. 22.) 14 órakor, előadó: Hoffmann Márton; a Fonalfeldolgozó Vállalat dolgozóinak (Tavas u. 2. kultúrteremben) 14 órakor, előadó: Csadon Gyula; a Centrum Áruház dolgozóinak (Lenin krt. 47., emeleti étteremben) 16 órakor, előadó: Gaál Géza; a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat dolgozóinak részére (Házi Étteremben, a magyar szobában) 16 órakor, előadó: Szabó József; a Csongrád-Bács megyei Elemi-szer- és Vegyiárú Kiskereskedelmi Vállalat dolgozóinak (Dugonics u. 4. Tanácsteremben) 16 órakor, előadó: dr. Gazdag István; a DAV Szegedi Üzletigazgatósága dolgozóinak részére (Kossuth Lajos sgt. 68., ebédteremben) 16.15 órakor, előadó: Sárvári Mihály; a Postaigazgatóság dolgozóinak (Kossuth L. sgt. 4. étkezdében) 16.45 órakor, előadó: Szegedi János; a Belvárosi II. párt-alapszervezetben (Földvári u. 2. a pártszervezet helyiségében) a Csongrád megyei Ruházati Bolt dolgozóinak is 16.30 órakor, előadó: Sz. Simon István; a Petőfi II. párt-alapszervezetnél (József Attila sgt. 169. a pártszervezet helyiségében) 16 órakor, előadó: dr. Nyilas Zoltán; a Kéziszerszámgyár szegedi gyáregysége dolgozóinak részére (Rigó u. 38., kultúrteremben) 14.30 órakor, előadó: dr. Csikos Ferenc.

Április 23-án, kedden a Csongrád-Bács megyei Vas-Műszaki Nagykereskedelmi Vállalat dolgozóinak (Bakay Nándor u. 52., étkezdében) 15 órakor, előadó: Börcsök Ferenc.

Április 25-én, csütörtökön a Rókusi párt-alapszervezetnél (Pacsirta u. 1. pártszervezet helyiségében) 18 órakor, előadó: Lugosi József.

— Csak azt nem tudod, hogy most mi vagy.
— Ezt rajtam kívül sokan nem tudják.
— Látod, ez az. Én nem cserélnék veled.
Felesleges, léha beszédnek indult a diskurzus. Kiáltam a söröskriglit és kimentem a gangról.
Gondosan mivelt kertje van Ábrisanak. Egyenes út választja két részre, frissen metszett szőlőlugas visz az úton. Bal oldalon saláta, spárga, hagyma ágyások zöldellnek, egészen le az utcai kerítésig.
— Krumplit, meg babot vetettem ide — mondja mögöttem.
A cseresznye meg a barack kivirágzott, de a méhek még nem járják.
— Korai a tavasz.
— Félek, hogy rafizetünk. Pedig ez a kert a nyugdíjpótlóm.
— Szép itt minden.

Nekividult, aztán mondta a szőlőtakarás, meg a metszés művészetét. A vetőforgóra igen nagy szükség van az ilyen őtszáz öles „kisüzemben” is. Múlt esztendőben a fordítottján alakult: a baloldalon kukoricát vetett, a mostani krumpli helyén meg paradicsomot, paprikát. Nagy segítség a kút. Háromszor-négyszer annyit visz piacra Ábris, mint a korábbi esztendőben, amikor még víz híjával gazdálkodott.

Nyugalmas este kerekedett. Ott álltunk az úton, a tavaszra fordult gyümölcsösben. Szerettem itt matolni, segédkertetészkedni, de mostan valahogy nem illek ide. Szótlanul nézelődünk a telihold alatt. Elvettem Ábris kedvét is, olyan hallgatag lett, mint én. Sajnáltam és próbálkoztam bekötő-derítő gondolatokkal, de hamvánban maradt valamennyi. Pedig én vagyok az egyetlen jeles embere, irogató-köztívész barátja. Ábris meg őszinte kritikus, nem izmusok szerint méri az írást, hanem úgy, hogy tetszik vagy nem tetszik. Megindokolja véleményét a maga módján és sokszor igaza is van.

— Haragszol? — kérdezte, mivel nem állhatta tovább a szótlanúságot.
— Magamra, csak magamra.
— Miért? Mi lett?
— Nem is tudnám megmondani.
— Menjél el az orvoshoz, nem jó ez a komorság.

Példáloztam, hogy az ilyen lelki háborgások elrontják az életet örökre. Ha beletörődik az ember, később már semminket sem örül. Nem látja meg a cseresznyefa virágzását, a frissen ázott kertben sem talál élvezetet. Olyan lesz időnap előtt, mint az ecetes uborka. Még a környeztet is búslábsba kergeti, aztán az ilyen emberektől óvakodnak a többiek.

— Fellázadtak a szolgálaim — ütöttem félbe Ábris okfejtését.

— A szolgálid?
— Azok. A közszolga, meg az irogató szolga összeveszt egymással. Most rajtam töltik ki a mérgüket, beadták a lemondást.
— Érti a fene, hogy te miket beszélsz itten.
— Nehéz is ezt megérteni.
— Gyere be, aztán összeütök egy kis rántottát.

Mit értenek meg Ábris az én magán nyavalyámból. Egész életében az utakat építette, öregségére magára maradt, elhalt mindenki. Úgy érzi magát, mintha mindig egyedül élt volna. Megakasztotta ezt a kertet, meg a házat és olyan természetes nyugalommal él, mintha az örökkévalóság már itt bécórogna a fák alatt. Riportot írtam egyszer róla, azóta vagyunk barátságban. Ha felzsalad a gőz, elviselhetetlenül hancúroznak az idegek, idebandukolok Ábris birodalmába.

— Na gyertek — nógat újra.
— Menjél csak, majd indulok.
— Azt még nem is mondtam, hogy az idén kacsákat is költetek.

— Nem mondtad.
— Jó árat ígér a piac.
— Mikor voltál te kereskedő, hallod-e?
— Muszáj forgolódni az életben.
— Fenének, hát mire kuporgass már?

Megrándult Ábrisanak az álla. Észrevettem, hogy rossz szul esett a megjegyzés.

— Csak így érdemes. Tenni, venni mindenfelét, aztán észrevétlenül telik az idő.
— Igazad van.
— Hanem azért ne nevéssél, de nekid ez a foglalkozás való. Megterem itt minden, hizlalnál, aprójszággal is vergődnél.

— Ha egyedül élnék én is.
— Szépen hoz ez a kert.
— Na gyertek, együnk valamit.
— Majd rád hagyom.
— Ne bolondozz.

Csöndesen falatoztunk a gangon. Azon tűnődtem, hogy mit mondok a főzserkesztőnek majd, nem írtam meg a tárcát.

— Há ilyünk is valamit — térített ide Ábris.
— Ígyunk.

Késő estig indultam hazafelé. Magamban megszógeztem a főzserkesztőnek szóló választ:

— Nem írtam meg a tárcát, mert úgy összeveszték a szolgálaim, hogy egész délután velük viaskodtam. Ezt a civakodást írjam le?

— Írjad.
Hát így történt.

VASÁRNAP,
1968. ÁPRILIS 14.

DEL-MAGYARORSZAG 5